

NOV

Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk

**Vereniging NOV, een begrip in 2020
Strategisch beleid en Jaarprogramma
2014**

Vereniging NOV, een begrip in 2020
Strategisch beleid en Jaarprogramma
2014

Vastgesteld door de Algemene Ledenvergadering
op 28 november 2013

Colofon

Datum: 18 december 2013

© NOV

Bestellen: www.nov.nl

Vereniging NOV
Maliebaan 71g
3581 CG Utrecht

T 030 – 230 71 95
E algemeen@nov.nl
W www.nov.nl

Twitter: @Vereniging NOV
LinkedIn: Vrijwilligerswerk

KvK Utrecht 301 26 706
Rabobank 36.92.73.141
IBAN: NL16RABO0369273141 EUR

Inhoudsopgave

1.	Wat is Vereniging NOV?	6
2.	Waar staat Vereniging NOV voor?	7
3.	Wat wil Vereniging NOV bereiken?	8
4.	Wat doet Vereniging NOV in 2014?.....	9
	a. Het belang van vrijwillige inzet (onder de aandacht brengen)	9
	b. Netwerken binnen Vereniging NOV stimuleren en faciliteren	10
	c. Kwaliteit vrijwilligerswerk verbeteren.....	13
	d. Projecten	14
	e. Communicatie en PR	15
5.	Met wie doet Vereniging NOV dat?	17
6.	Het landelijk NOV Bureau.....	18
7.	Samenvattend overzicht	19

1. Wat is Vereniging NOV?

Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (Vereniging NOV) is de landelijke belangenorganisatie voor de hele vrijwilligerssector. De vereniging bestaat uit ruim 350 organisaties die met of voor vrijwilligers werken. Ruim vijf miljoen Nederlanders doen vrijwilligerswerk. Vereniging NOV is uniek, dat wil zeggen de enige organisatie in Nederland die zich namens haar leden richt op versterking van het vrijwilligerswerk.

De leden van Vereniging NOV zijn grofweg in twee sectoren te verdelen. Landelijke (koepel)organisaties waar de uitvoering van het vrijwilligerswerk plaatsvindt en lokale en regionale organisaties die in dit uitvoeringsproces een ondersteunende rol hebben. De grote diversiteit onder NOV-leden vormt de kracht van de landelijke vereniging. Hoe meer leden en hoe groter de verscheidenheid, des te meer beschikbare kennis, ervaringen, inzichten en competenties. Deze worden door en via Vereniging NOV voor al haar leden breed toegankelijk gemaakt en verbonden met maatschappelijke trends en ontwikkelingen.

Vereniging NOV opereert in een dynamische omgeving en is gericht op samenwerking met andere maatschappelijke partijen die samen de civil society vormen.

Het strategisch beleid van Vereniging NOV is vastgelegd in het document 'Toekomst NOV van 2010 naar 2020'. Daarin zijn de kernfuncties van Vereniging NOV bepaald, te weten: belangenbehartiging, versteving draagvlak vereniging en versterken imago van het vrijwilligerswerk.

Gekoppeld aan de kernfuncties van de vereniging zijn in het Jaarprogramma 2014 de prioriteiten van beleid:

- collectieve belangenbehartiging als woordvoerder voor de sector;
- versterken interne binding en netwerken;
- versterken imago vrijwilligerswerk door kwaliteit en professionaliseren.

Deze prioriteiten zijn gericht op de beïnvloeding van het beleid van de verschillende overheden en op het ontsluiten, verbinden en beschikbaar stellen van de eigen en andermans kennis.

2. Waar staat Vereniging NOV voor?

Vrijwilligerswerk is een van de pijlers van de civil society, een samenleving die gekenmerkt wordt door de begrippen sociaal kapitaal, vertrouwen en gedeelde waarden. Bij elkaar zijn deze drie begrippen belangrijk om een samenleving bijeen te houden en de democratie te laten functioneren.

In vrijwilligerswerk vinden we al deze elementen terug:

- Sociaal kapitaal; sterke sociale verbanden die schokken en veranderingen in de samenleving op kunnen vangen (ook wel het 'bergend vermogen' genoemd).
- Vertrouwen; zowel vertrouwen in de medemens als in de instituties. Aangetoond is dat lidmaatschap van verenigingen samenhangt met groter vertrouwen. Vertrouwen is onmisbaar in een samenleving waarin iedereen geacht wordt te participeren. Vertrouwensbanden tussen burgers vergroten de bereidheid om te handelen in het belang van de groep of gemeenschap.
- Gedeelde waarden; deze zijn belangrijk om vanuit een gemeenschappelijke referentie elkaar als burgers onderling aan te (kunnen) spreken op het doen en laten.

In 2010 was 45% van de volwassen Nederlanders op een of andere manier op vrijwillige basis actief voor anderen of voor de samenleving. Zij droegen daarmee een miljard uur onbetaald werk bij aan de nationale huishouding. Ze zijn actief in de publieke dienstverlening, bouwen aan sociale cohesie en bevorderen daarmee het vertrouwen tussen burgers en maatschappij. Vrijwilligerswerk bevordert integratie, het is informeel, opbouwend en coöperatief. Ook de vrijwilliger zelf profiteert ervan: vrijwillige inzet geeft voldoening, zorgt voor ontplooiing en geeft betere kansen op de arbeidsmarkt of op een goede loopbaanontwikkeling.

Vereniging NOV baseert zich op de existentiële waarde van dat vrijwilligerswerk; de waarde die het heeft voor diegene die er uit vrije beweging en gemotiveerd voor gekozen heeft om onverplicht en onbetaald werk te verrichten ten bate van de samenleving. Het is belangrijk om dat te onderkennen, want wie dat uit het oog verliest, raakt meer kwijt dan een interessante notie; die verliest het hart van het werk.

Vereniging NOV, als nationale koepel van vrijwilligersorganisaties en –centrales, beschouwt zich niet alleen als belangenbehartiger van het Nederlandse vrijwilligerswerk, maar ook als de vaandeldrager van de civil society in Nederland.

3. Wat wil Vereniging NOV bereiken?

De ambities voor de komende jaren, waarin Vereniging NOV zich steeds meer als een actieve en onafhankelijke belangenorganisatie wil presenteren, laten zich in vier hoofdgroepen samenvatten:

- Vereniging NOV positioneert zich op de noemer van het zeer diverse vrijwilligerswerk. Hieraan is behoefte, omdat er voor de vrijwilligers sector overstijgende belangen in het geding zijn, die bepalend zijn om zich voor publieke taken in te zetten. Vereniging NOV doet dit onder meer door te bouwen aan een sterke vereniging met een brede basis in het maatschappelijk middenveld en wordt daarmee de vanzelfsprekende gesprekspartner over alle zaken die het functioneren van de civil society raken.
- Vereniging NOV behartigt de belangen van de vrijwilligers, hun organisaties en actieve burgers in het algemeen in het kader van wet- en regelgeving op rijks- en gemeentelijk niveau en zet zich in voor het terugdringen van regels en administratieve lasten.
- Vereniging NOV spreekt de grote en diverse ervaring en deskundigheid van de leden aan en benut deze voor gezamenlijk optreden. Hiervoor worden thematische en sectoraal georganiseerde netwerken gefaciliteerd en inhoudelijk ondersteund.
- Vereniging NOV werkt samen met haar leden aan verbreding van kennis en kwaliteit met het NOV Kennisplatform en met kwaliteitsinstrumenten en werkt aan bevordering van veiligheid via het programma In Veilige Handen en de inrichting van tuchtrechtspraak. Vereniging NOV realiseert een structurele verbinding met organisaties en bedrijven die zich bezighouden met maatschappelijk betrokken ondernemen.

4. Wat doet Vereniging NOV in 2014?

a. Het belang van vrijwillige inzet (onder de aandacht brengen)

De belangrijkste opdracht in de collectieve belangenbehartiging is het zichtbaar maken van het maatschappelijk belang van vrijwilligerswerk en de daarmee verbonden aandachtspunten. Dit kan door namens en met de leden standpunten over actuele thema's te formuleren en uit te dragen, door te reageren op politieke ontwikkelingen en bij te dragen aan beleidsontwikkeling en hier via de juiste kanalen en met de juiste middelen ruchtbaarheid aan te geven. Belangenbehartiging vindt plaats door Vereniging NOV; door het bestuur in samenwerking en afstemming met aangesloten organisaties. Alle onderscheiden NOV-netwerken spelen een belangrijke rol in de voeding van de lobby en de belangenbehartiging.

Lokale/regionale contacten

De belangenbehartiging kent verschillende speelvelden; van oudsher ligt het accent op de beleidsmakers en beslissers op landelijk niveau. De rijksoverheid heeft echter haar beleidsbemoediging met vrijwilligerswerk verregaand gedecentraliseerd naar (samenwerkende) gemeenten. Dit komt vooral tot uitdrukking in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), waarin de verantwoordelijkheid voor de ondersteuningsstructuur van het vrijwilligerswerk naar de gemeenten is gedecentraliseerd. Ook is gebleken dat veel belemmerende regelgeving voortkomt uit gemeentelijke verordeningen, zoals jaarlijks terugkerende subsidieaanvragen. Vereniging NOV streeft daarom naar versterking van de ondersteuning van vrijwilligerscentrales en steunpunten om de belangenbehartiging van het vrijwilligerswerk op gemeentelijk of regionaal niveau meer vorm te geven.

Landelijke contacten

In verband met de voortdurend noodzakelijke aandacht voor de (effecten van) wet- en regelgeving, is ook belangenbehartiging op landelijk niveau zeer belangrijk. Informeren van politici in Den Haag, deelnemen aan departementale bijeenkomsten en commissies, het organiseren van debatten over actuele thema's, het geven van interviews en het schrijven van artikelen zijn activiteiten die in dat kader ook in 2014 plaatsvinden.

Het is de taak van Vereniging NOV om in contacten met politici en beleidsmakers niet alleen het maatschappelijk belang van vrijwilligerswerk zichtbaar te maken. Ook het afbreukrisico wegens overvragen en de imagoschade vanwege de sterk instrumentele benadering van vrijwilligerswerk door de overheid moeten onderwerp van gesprek zijn. De intrinsieke motieven om zich vrijwillig in te zetten worden bedreigd. Onder meer door het onvrijwillige karakter om vrijwilligerswerk te doen - dat voortvloeit uit verschillende beleidsvoornemens - en door de inzet van vrijwilligers als goedkope krachten. Vooral in de zorgsector en in het onderwijs neemt de druk op vrijwilligers zorgbarend toe. De belangrijkste oorzaken zijn de wijzigingen in de AWBZ en de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning, vergrijzend personeel en in toenemende mate bezuinigingen. De nodige acties zullen, in samenspraak en afstemming met de partners in het LOVZ netwerk en andere belangrijke partners op dit beleidsterrein als Actiz en Vilans worden aangepakt.

Contacten met maatschappelijke partners

Ten slotte zal Vereniging NOV zich regelmatig moeten verstaan met andere belangenbehartigers van vrijwillige inzet, zoals Mezzo, de landelijke organisatie voor de mantelzorg, Kunstliga, waarin de koepels voor amateurkunst zijn verenigd, NOC*NSF voor de sportbonden, de SBF en VFI voor de goede doelen en de MO-groep als werkgeversorganisatie voor welzijn. Bestuurlijke contacten worden onderhouden om waar mogelijk en wenselijk beleid en belangenbehartiging op elkaar af te stemmen. Voor de belangenbehartiging op lokaal niveau zijn voor NOV vooral VNG, het ministerie van BZK, het Oranje Fonds, de MOgroep, MOVISIE en CMO's (Centra voor Maatschappelijke Ontwikkeling) de strategische partners.

b. Netwerken binnen Vereniging NOV stimuleren en faciliteren

Zingeving, d.w.z. visievorming en kennisuitwisseling, wordt door de leden van Vereniging NOV als een van de belangrijkste functies van de vereniging bestempeld. NOV-netwerken vormen daarvoor het vervoermiddel. Op de thema- en netwerkbijeenkomsten die Vereniging NOV organiseert vindt informatie-uitwisseling plaats over trends, beleid en actuele ontwikkelingen en worden kennis over en deskundigheid op het gebied van belangrijke thema's binnen het vrijwilligerswerk gedeeld. Deze bijeenkomsten versterken niet alleen de betrokkenheid van de leden bij Vereniging NOV, maar ook de samenhang tussen organisaties met gezamenlijke visies en belangen.

Themabijeenkomsten, debatten en verenigingscongres

In 2014 worden minstens zes themabijeenkomsten gehouden. Dit zijn twee bijeenkomsten aansluitend op de Algemene Ledenvergaderingen van juni en november, de jaarlijkse conferentie voor centrales en drie nader te bepalen themadiscussies. De themabijeenkomsten dragen bij aan het verspreiden van relevante beleidsinformatie onder de leden en leveren Vereniging NOV belangrijke signalen op voor visievorming en om namens de leden actuele standpunten in te nemen. Ook worden er regelmatig debatten georganiseerd, ter bevordering van de zingeving, kennisuitwisseling en visievorming. De succesvolle ontbijtbijeenkomst die in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen in de zomer van 2012 werd georganiseerd met vertegenwoordigers van lidorganisaties en leden van alle politieke fracties is een stimulerende formule gebleken voor de versterking van contacten tussen politici en representanten van de vrijwilligerssector. Ook in het voorjaar van 2014 zal een ontbijtsessie worden georganiseerd op specifieke, actuele onderwerpen.

In het najaar van 2014 zal weer een groot verenigingscongres worden georganiseerd waarvoor het inhoudelijk thema nog moet worden bepaald.

Netwerkbijeenkomsten

Naar de aard van de twee belangrijkste ledengroepen binnen de vereniging worden verschillende netwerken onderscheiden: NOVi, het netwerk voor vrijwilligerscentrales en steunpunten en een aantal (thematische) netwerken voor de landelijke organisaties.

Deze netwerken voor organisaties zijn sectoraal zoals het netwerk LOVZ rond vrijwilligerswerk in de zorgsector en het netwerk Jeugd, daarnaast zijn er de thematische netwerken zoals netwerk Wet- en regelgeving en netwerk PR/communicatie. De meeste netwerken hebben een vaste kern aan deelnemers en een vastgestelde vergaderfrequentie (2 tot 6 keer per jaar), andere kennen een wisselende samenstelling en stemmen hun vergaderfrequentie af op de actualiteit.

Netwerk vrijwilligerscentrales en steunpunten

De vrijwilligerscentrales en de steunpunten vrijwilligerswerk vormen samen het grootste netwerk van de vereniging, het Netwerk Ondersteuning Vrijwillige inzet, NOVi. Als gevolg van de transities en de decentralisatie krijgen lokale overheden extra taken en verantwoordelijkheden op de beleidsterreinen werk, participatie, inkomen, zorg en jeugdzorg. Beleidsterreinen waarop vrijwilligerscentrales en steunpunten vrijwilligerswerk actief zijn bij het verbinden en matchen van vraag en aanbod en het bemiddelen naar het vrijwilligerswerk, het ondersteunen van vrijwilligersorganisaties bij de dienstverlening aan kwetsbare groepen en het vormgeven en uitvoeren van het lokale vrijwilligersbeleid.

Gezien de toename van beleidsverantwoordelijkheden op lokaal en regionaal niveau, doen zich daar meer specifieke vraagstukken voor. Door deze ontwikkeling neemt de belangenbehartiging op regionaal en lokaal niveau in omvang toe.

Het landelijk netwerk NOVi bestaat uit regionale netwerken en overlegvormen overal in den lande, zoals netwerk Noord-Nederland, netwerk grote steden, netwerk Noord-Holland, netwerk Noord-Veluwe etc. Hierdoor zijn het bereik en het draagvlak van NOVi groot.

NOVi komt twee tot drie keer per jaar bijeen voor het uitwisselen van kennis en ontwikkelingen, voor kwaliteitsverbeteringen in de ondersteuning en de eigen bedrijfsvoering en voor versterking van het imago van het vrijwilligerswerk. Jaarlijks wordt een landelijke conferentie gehouden, waarvoor gezamenlijk de inhoudelijke thema's worden bepaald. Deze centrale uitwisseling draagt bij aan een sterke branche.

In 2014 blijft het digitale uitwisselings- en discussieplatform voor centrales en steunpunten onderhouden worden door NOV en wordt verder gewerkt aan de organisatie van de steunpunten, onder andere door de ontwikkeling van een branche-informatiesysteem. Dit is een digitaal instrument om op eenvoudige wijze de prestaties van individuele steunpunten te toetsen aan kerncijfers van de branche. Verder zal veel aandacht uitgaan naar de effecten van gemeentelijke bezuinigingen voor de vrijwilligerscentrales en lokale organisaties.

Netwerken vrijwilligersorganisaties

In 2014 zijn zeker vier vaste netwerken van vrijwilligersorganisaties actief, te weten het Landelijk Overleg Vrijwilligers in de Zorg (LOVZ), het netwerk Jeugd, het netwerk Wet- en Regelgeving en het netwerk Communicatie en PR. Deze netwerken komen drie tot zes keer per jaar bijeen. De deelnemers delen in toenemende mate ontwikkelde kennis, ervaringen en instrumenten met elkaar, weten elkaar te vinden als het gaat om voorbeelden van aanpak van problemen en in veranderingen. Ook worden er gezamenlijke lobbyactiviteiten voorbereid of projecten binnengehaald. De netwerken bepalen jaarlijks hun eigen agenda. Een overzicht van de behandelde thema's, deelname aan onderzoeken en lobbyactiviteiten wordt opgenomen in het algemeen jaarverslag van de vereniging.

Netwerk Jeugd/In Veilige Handen

Dit netwerk is in belangrijke mate gericht op de gezamenlijke preventie van seksueel misbruik van minderjarigen (en andere kwetsbaren) in het vrijwilligerswerk. Het succesvolle project In Veilige Handen is in 2007 voortgekomen uit initiatief en een intensieve lobby van het vrijwillige jeugdwerk binnen Vereniging NOV en richt zich inmiddels op het brede vrijwilligerswerk. Ook vanuit andere

maatschappelijke sectoren is er veel belangstelling voor de aanpak en de ontwikkelde instrumenten. Voor het thema bestaat ook veel aandacht bij fondsen en overheden die vrijwilligersorganisaties subsidiëren. Het ministerie van Veiligheid en Justitie is vanaf de aanvang een belangrijke partner in dit project.

In 2012 en 2013 is intensief gewerkt aan de ontwikkeling van het tuchtrechtsysteem voor het vrijwilligerswerk, waaronder de registratielijst van daders. Op registratie zijn strikte privacy regels van toepassing en aan de registratielijst is tuchtrecht verbonden. Een tuchtcollege, dat valt onder de door Vereniging NOV opgerichte Stichting Tuchtrecht Vrijwilligerswerk (STV), doet de tuchtrechtspraak. Vereniging NOV is de formele beheerder van de registratielijst, die technisch is ondergebracht bij JustID. Het beheer van de registratielijst en de administratie van het tuchtcollege worden tot 2017 medegefinancierd door het Ministerie van V&J, de deelnemende vrijwilligersorganisaties betalen een contributie die is gebaseerd op het aantal actieve vrijwilligers. Na 2017 moet het tuchtrechtsysteem door de sector zelf financieel worden gedragen.

In 2013 is een nieuwe impuls gegeven aan het Netwerk Jeugd. Tijdens een netwerkbijeenkomst is de agenda opgesteld voor het delen van kennis, ervaring, innovatie en samenwerking op tal van onderwerpen, zoals de nieuwe participatiewet, kwaliteit en vrijwilligersbeleid en ontwikkeling van een Talentenbank. De deelnemende organisaties in Netwerk Jeugd worden ook actiever betrokken bij de voorbereiding van gezamenlijke belangenbehartiging en lobby activiteiten.

Netwerk Wet- en Regelgeving

Jaarlijks wordt nieuwe wetgeving gemaakt of worden regels aangepast. Een aantal daarvan raakt ook het vrijwilligerswerk, zoals in 2011 de Geefwet en de harmonisatie van het auteursrecht. Om knelpunten voor vrijwilligers te voorkomen, zullen ministeries en de politiek hierop tijdig geattendeerd moeten worden. Vereniging NOV doet er alles aan om al tijdens het wetgevingstraject betrokken te zijn. De belangenbehartiging en de politieke lobby worden voorbereid en vaak ook uitgevoerd in nauwe samenwerking met deskundigen van aangesloten organisaties. Het Netwerk Wet- en Regelgeving wisselt - uitgaande van de vereiste deskundigheid - per onderwerp van samenstelling, maar heeft in de loop der tijd een vaste kerngroep ontwikkeld. De frequentie van bijeenkomen van het netwerk is één keer per zes weken, maar wordt ook bepaald door de politieke agenda of door de actualiteit.

Vanuit het Ministerie van BZK is in 2013 gestart met het programma Maatwerk aanpak regeldruk vrijwillige inzet. Deze aanpak richt zich op drie subdomeinen: mantelzorg, maatschappelijke initiatiefnemers en verenigingen. NOV is trekker van de werkgroep verenigingen. Per domein is een werkgroep geformeerd die de belangrijkste wettelijke en fiscale belemmeringen voor vrijwilligers en organisaties benoemt, inhoudelijk uitwerkt en suggesties aandraagt voor oplossingen. In 2014 zal verder worden gewerkt aan het verwezenlijken van oplossingen, waarvoor de medewerking nodig is van diverse andere departementen en van gemeenten.

Netwerken en het bestuur

Aan de vaste netwerken is een portefeuillehouder vanuit het bestuur verbonden, als voorzitter of als gewoon lid. De netwerken functioneren als onderdeel van Vereniging NOV. Aan de netwerken die in 2014 actief zijn, zijn de volgende bestuursleden verbonden:

- NOVi, Wisse de Vries en Margriet de Leeuw
- Jeugd/ In Veilige Handen, Fedde Boersma
- LOVZ/ Zorg en welzijn, vacature
- Wet- en Regelgeving, Fedde Boersma
- Communicatie en PR, vacature
- Kwaliteit, Christine Linzel.

c. Kwaliteit vrijwilligerswerk verbeteren

Aandacht voor kwaliteit is sterk verbonden met het imago van vrijwilligerswerk. Kwaliteit is van toenemend belang in een wereld waar tenders en aanbestedingen een steeds grotere rol spelen, zowel op landelijk als op lokaal niveau. De kwaliteitsinstrumenten die Vereniging NOV samen met MOVISIE heeft ontwikkeld zijn gericht op de twee grote sectoren van NOV-leden: het Keurmerk voor steunpunten vrijwilligerswerk en Goed Geregeld voor vrijwilligersorganisaties.

Een bijzonder kwaliteitsproject is In Veilige Handen, dat al eerder beschreven is onder Netwerk Jeugd/In Veilige Handen

Het Keurmerk voor steunpunten vrijwillige inzet

Vrijwilligerscentrales, steunpunten of servicebureaus vrijwilligerswerk zijn voor zowel de gemeenten als voor vrijwilligersorganisaties hét aanspreekpunt op het gebied van vrijwilligerswerk. Voor de gemeenten vormen zij een belangrijke speler in het kader van de Wmo.

Door middel van informatie en advies, belangenbehartiging, bemiddeling, deskundigheidsbevordering, promotie en ontwikkeling van nieuwe activiteiten zoals maatschappelijke stage, ondersteunen zij het lokale vrijwilligersveld. Om de kwaliteit van deze ondersteuning te waarborgen en te stimuleren kent Vereniging NOV al sinds 1999 het Keurmerk steunpunt vrijwillige inzet toe.

Goed Geregeld

Goed Geregeld is de kwaliteitsonderscheiding voor alle vrijwilligersorganisaties. De digitale Zelfevaluatie Vrijwillige Inzet Goed Geregeld brengt de kwaliteit van het vrijwilligersmanagement en -beleid van organisaties in beeld. Een netwerk van 40 lokale adviseurs vervult samen met MOVISIE de advies- en beoordelingsrol. Voor de werkzaamheden van de adviseurs (landelijk en soms ook lokaal) moet sinds 2012 door de aanvrager betaald worden. De kwaliteitsonderscheiding wordt door NOV uitgereikt aan vrijwilligersorganisaties die voldoende score behalen en daarmee laten zien dat zij succesvol werken met en aantrekkelijk zijn voor vrijwilligers.

Herbezinning kwaliteitsinstrumenten in 2014

Tot en met 2013 vormde het budget voor de advisering en beoordeling van de NOV kwaliteitsinstrumenten nog een onderdeel van het instellingsbudget van MOVISIE. Het was de laatste tranche van de ontvlechting tussen beide organisaties en dat heeft als gevolg dat per 1 januari 2014 een btw-verplichting ontstaat voor externe dienstverlening, waardoor het beschikbare budget met 21% wordt gereduceerd. Daarnaast heeft het bestuur geconstateerd dat het gebruik van de kwaliteitsinstrumenten sterk achterblijft bij de verwachtingen. Sinds de invoering van Goed Geregeld in 2005 zijn er landelijk nog geen honderd organisaties met een kwaliteitsonderscheiding, sinds de actualisatie van het Keurmerk in 2009 zijn er 27 keurmerken toegekend.

Een herbezinning op de kwaliteitsinstrumenten is daarom noodzakelijk, waarbij er naar gestreefd wordt om de instrumenten op enigerlei wijze te behouden.

Via een ledenenquête zal onderzoek worden gedaan naar de behoefte aan voortzetting van Goed Geregeld en Keurmerk, naar de bereidheid om daarvoor te betalen en naar de wijze waarop de beide instrumenten wellicht anderszins zinvol kunnen worden ingezet door organisaties en steunpunten om de kwaliteit van hun organisatie en beleid te toetsen en te verbeteren.

d. Projecten

Het NOV Bureau zal in 2014 een aantal projecten onder handen hebben, zoals het al lopende Premieplan, het nieuw ontwikkelde project Medezeggenschap vrijwilligers en vrijwilligersraden en het Onderzoek transities, decentralisatie en bezuinigingen op het vrijwilligerswerk.

Het Premieplan

Met ingang van 2013 is Vereniging NOV gestart met uitvoering van het Premieplan, oorspronkelijk een initiatief van Fonds Sluyterman van Loo en het RCOAK (het Rooms Katholijk Oude Armen Kantoor). Premieplan stimuleert de lokale fondswerving voor kleinschalige initiatieven die gericht zijn op het welzijn van ouderen, met name de inzet van vitale ouderen voor kwetsbare ouderen staat centraal. De opbrengst van geld wervende activiteiten wordt door het Premieplan verdubbeld. Beide genoemde fondsen dragen samen met Fonds 1818 en VSBfonds bij aan het landelijk jaarbudget dat door Vereniging NOV wordt beheerd. Ook biedt NOV ondersteuning aan de deelnemende koepelorganisaties in de uitrol van het Premieplan onder hun afdelingen of lokale groepen. Deelnemende koepelorganisaties sinds 2012 zijn De Zonnebloem, Nationaal Ouderenfonds, KBO-Brabant, ANBO, Johanniter Hulpverlening en PCOB, in 2013 zijn Humanitas, Stuurgroep Molukse Ouderen en Kerk in Actie gaan deelnemen en IVN overweegt om zich in 2014 daarbij te voegen. Voor het Premieplan bestaat veel belangstelling, daarom zal ook in 2014 getracht worden nieuwe deelnemers te werven. Het Premieplan biedt Vereniging NOV een instrument om meer inzicht te krijgen in lokaal vrijwilligerswerk en om de relatie met de achterban te versterken.

Project Medezeggenschap vrijwilligers en vrijwilligersraden

Alle organisaties die werken met vrijwilligers houden zich bezig met de vraag hoe voldoende actieve vrijwilligers te werven en voor langere tijd aan zich te binden. Voor hen is het van belang om intern de randvoorwaarden voor vrijwillige inzet goed te regelen. Het is essentieel dat zij aansluiting vinden en houden bij de drijfveren en behoeften van mensen die zich vrijwillig willen inzetten. En net als bij beroepskrachten vereist een goede uitvoering van de werkzaamheden een actieve betrokkenheid van de vrijwilligers. Het past bij professionalisering om in gesprek te gaan met de vrijwilligers binnen de organisatie over de mogelijkheden en de grenzen van vrijwillige inzet en hen expliciet te betrekken bij besluitvorming en beleid. Vanuit verschillende organisaties komt de vraag hoe deze dialoog vorm te geven. Voor de hand liggend is een vorm van medezeggenschap, maar dat kan ook weer op verschillende manieren. NOV wil organisaties en vrijwilligers ondersteunen bij het bevorderen van medezeggenschap. Dit kan door middel van een aantal bijeenkomsten voor bestaande vrijwilligersraden, door uitwisseling van ervaringen, door beschikbare kennis te bundelen en te verwerken in een handleiding voor de opzet van vrijwilligersraden. Het in 2014 te starten project richt zich op het organiseren van discussies tussen verschillende stakeholders over medezeggenschap van vrijwilligers, op het ontwikkelen van een handleiding voor organisaties over instellen van en omgaan met vrijwilligersmedezeggenschap en een handleiding voor vrijwilligersraden over modellen voor het vormgeven aan medezeggenschap, zodat die waarde heeft voor zowel de vrijwilliger als voor de organisatie. Ten tijde van het schrijven van dit jaarprogramma wordt nog met enkele in het

onderwerp geïnteresseerde fondsen over financiering onderhandeld, daarom is het project als PM post in de verenigingsbegroting 2014 opgenomen.

Onderzoek effecten transities, decentralisaties en bezuinigingen op het vrijwilligerswerk

Vrijwilligers en hun organisaties hebben te maken met grote veranderingen binnen de welzijnssector. In feite gaat het om wijzigingen van de Wmo, de invoering van de participatiewet, de transitie van extramurale begeleiding van de AWBZ naar de Wmo en de transitie van de jeugdzorg, waarbij de rode draad de decentralisatie en bezuiniging is. Eerder heeft NOV in 2011 onderzoek gedaan naar de gevolgen van de recessie en (aangekondigde) bezuinigingen voor het lokale vrijwilligerswerk. In 2013 is opnieuw een onderzoek gestart naar de gevolgen van de inmiddels doorgevoerde bezuinigingen op het lokale vrijwilligerswerk uitgebreid met de vragen naar de gevolgen van de veranderingen als gevolg van decentralisatie van beleidsverantwoordelijkheden en de mate van betrokkenheid daarbij van de vrijwilligersorganisaties. In 2014 wordt het onderzoek lokaal uitgezet en de resultaten zullen in rapport verschijnen.

e. Communicatie en PR

De rol van vrijwilligerswerk in de samenleving is groot, maar wordt niet altijd voldoende gezien en gewaardeerd. Daarom zijn promotie en imagoverbetering belangrijke taken voor de gehele branche. Taken ook die tussen de vereniging en de leden met elkaar in overeenstemming en afstemming moeten worden gebracht, in gezamenlijke inspanning kan de communicatie aan kracht winnen. In 2012 is daarom een nieuw netwerk aan de vereniging toegevoegd.

In alle communicatie-uitingen, publiciteitscampagnes en imago-projecten zal Vereniging NOV de rol en het belang van vrijwilligers in de samenleving op een duidelijke manier onder de aandacht brengen van pers, overheid, beleidsmakers en burgers. De ontwikkeling en het beheer en onderhoud van een interactieve website en van sociale media zijn voor de communicatie binnen en buiten de Vereniging NOV van cruciaal belang.

Soms zijn PR en communicatie integraal onderdeel van een project of activiteit (www.premieplan.com, www.inveiligehanden.nl, www.tuchtrechtvrijwilligerswerk.nl), in andere gevallen wordt ad hoc om inzet en uitvoering gevraagd, bijvoorbeeld bij politieke lobby (www.beleidenvrijwilligerswerk.nl) of als een actueel vraagstuk om een standpunt van Vereniging NOV vraagt.

De elektronische nieuwsbrieven Centrales Centraal voor vrijwilligerscentrales en NOV Nieuws voor landelijke organisaties ondersteunen de informatie uitwisseling. Ze verschijnen ieder vier tot zes keer per jaar. Ook de LinkedIn-groep Vrijwilligerswerk (3075 leden) en Twitter (1331 volgers) blijken steeds functioneler. Hiermede worden steunpunten en organisaties geïnformeerd over ontwikkelingen, nieuwe producten, methoden en campagnes en ze fungeren tevens als platform voor onderlinge uitwisseling. In 2013 is het Kennisplatform geïntroduceerd als praktische vindplaats voor producten exclusief van NOV-leden vóór NOV-leden.

Voor de uitvoering van alle facetten van het Strategisch Plan en het actuele jaarprogramma is goede communicatie noodzakelijk. Ter ondersteuning van de vereniging is in 2012 een integraal communicatieplan opgesteld. Dit bestaat onder meer uit het verzorgen en verspreiden van publicaties en persberichten, vernieuwing en onderhoud van de website www.nov.nl en het verzorgen van

nieuwsbrieven. Door cross-mediale aanpak wordt de actuele informatie zo snel en uitgebreid mogelijk verspreid.

Rondom evenementen, conferenties, speeches en standpunten voert Vereniging NOV een actief persbeleid. Uiteraard worden op landelijk niveau de politieke actualiteit en beleidsontwikkelingen op de voet gevolgd en zo nodig van inhoudelijk commentaar voorzien. Hiervoor worden persberichten uitgegeven, ingezonden brieven aan kranten of vakbladen aangeboden en interviews gegeven aan verschillende media. Steeds in goede afstemming met en samenwerking tussen bestuur en de communicatieafdeling.

Communicatie inzet voor versterking draagvlak vereniging

Een specifieke uitwerking van het integraal communicatieplan is het Plan versterking draagvlak Vereniging NOV. Dit beschrijft de inspanning die Vereniging NOV doet om het draagvlak van de vereniging beter te focussen en uit te breiden. Voor het draagvlak en de continuïteit van de vereniging is het nodig om de relatie met de huidige leden te intensiveren en nieuwe leden te werven, zowel landelijk als regionaal en lokaal. Daarnaast is het noodzakelijk om als vereniging ook particulieren (donaties en legaten), fondsen (projecten) en bedrijven (partnerschap en sponsoring) beter aan de doelstellingen te verbinden, inhoudelijk, materieel en financieel. Samenwerking met leden en partners in alle geledingen van de maatschappij bevordert de kracht van de sector op alle niveaus: Samen sterk voor vrijwilligerswerk. Inhoudelijk richt het plan zich op elementen: het behouden en werven van leden, het delen van kennis en ervaring ter versterking van de kwaliteit en het werven van meer financiers en fondsen door middel van projecten en partnerschappen. De uitvoering van dit plan is grotendeels geïntegreerd in de reguliere werkzaamheden van het NOV Bureau, voor enkele onderdelen ervan zal in projectvorm externe financiering worden gezocht.

5. Met wie doet Vereniging NOV dat?

De vereniging zelf maakt deel uit van een aantal netwerken zoals het Platform Informele Zorg, de Coalitie Erbij en het internationale netwerk Centre Européen du Volontariat (CEV). Bij deze laatste zijn vrijwilligersorganisaties, -centrales en belangenbehartigers uit alle landen van de EU aangesloten.

Met NOC*NSF heeft Vereniging NOV de Alliantie Vrijwilligerswerk gesloten. Deze is gericht op het in stand houden en versterken van het vrijwilligerswerk in de sportsector. Dit krijgt vorm door uitwisseling van kennis en deskundigheid over vrijwilligerswerk tussen sportorganisaties en andere vrijwilligersorganisaties, door gezamenlijke belangenbehartiging en gezamenlijke inzet ten behoeve van het imago van vrijwilligerswerk.

Vanaf de start is Vereniging NOV partner in de Coalitie Erbij. In deze nationale coalitie heeft een aantal maatschappelijke organisaties en maatschappelijk betrokken bedrijven zich verenigd om slagvaardig de eenzaamheid in Nederland te bestrijden en sociale uitsluiting zoveel mogelijk te voorkomen. Dit gebeurt door aandacht te vragen voor de problematiek van eenzaamheid bij publiek en politiek en door gezamenlijk projecten te initiëren en aan te bieden aan een breder publiek. Door als coalitie samen te werken, wordt beter gebruik gemaakt van elkaars mogelijkheden en ervaringen, zoals tijdens de jaarlijkse Week tegen Eenzaamheid.

Sinds 2012 vormt NOV samen met Actiz en Mezzo het Platform Informele Zorg, waaraan verder wordt deelgenomen door een vijftiental vertegenwoordigers en deskundigen uit organisaties die zich op enigerlei wijze bezighouden met aspecten verbonden aan de zorgsector (arbeidsmarkt, onderwijs, aanbieders, patiëntenorganisaties, werkgevers, vrijwilligersorganisaties etc.). Centraal staat de relatie tussen formele en informele zorg in het licht van actuele ontwikkelingen in maatschappij en beleid. Gezamenlijk is een Manifest Samenzorg uitgebracht waarin een beeld wordt geschetst van te verwachten ontwikkelingen en daarbij passende scenario's en streefbeelden voor een kwalitatief en kwantitatief goed geïntegreerd zorgaanbod. Het platform organiseert met enige regelmaat discussiebijeenkomsten voor deelnemers over actuele ontwikkelingen die van invloed zijn op de informele zorg.

Op 18 juni 2013 was NOV mede ondertekenaar van het convenant Ouderen en Cultuur. Samen met Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst, met de fondsen RCOAK, Sluyterman van Loo, VSBfonds en Fonds voor Cultuurparticipatie en met de departementen van OCW en VWS wordt een impuls gegeven aan activiteiten die de cultuurparticipatie door ouderen bevorderen. De afspraken in het convenant moeten ervoor zorgen dat de betekenis van cultuurparticipatie door ouderen voor de gezondheid en de maatschappelijke participatie van ouderen en voor het culturele leven in ons land meer herkend en erkend wordt. Streven is ook dat de werelden van zorg, welzijn en cultuur elkaar beter gaan vinden. Partijen zullen daarvoor in de komende jaren gezamenlijke programma's en activiteiten ontwikkelen en uitvoeren.

6. Het landelijk NOV Bureau

Het NOV Bureau is een kleine kernorganisatie waarin een aantal strategische functies is samengebracht. Het is een professionele organisatie die de juiste verbindingen kan leggen tussen de verschillende activiteiten en die de energie en kennis van leden zo efficiënt en effectief mogelijk inzet voor het gezamenlijk belang en die het bestuur van de vereniging ondersteunt.

De sturing van het NOV Bureau ligt bij het Dagelijks Bestuur van de vereniging.

De strategische functies binnen het bureau zijn:

- Directeur: vertegenwoordiging Vereniging NOV, belangenbehartiging, ondersteunend aan bestuur en vereniging, leidinggevend aan organisatie en inkoop externe activiteiten.
- Communicatiemedewerker: interne en externe communicatie, netwerkondersteuning, verenigingscommunicatie, inzet sociale media, relatiebeheer.
- Secretariaat: ledenadministratie, ondersteuning vereniging, archivering, P&O en financieel beheer en administratie (worden ook extern ingekocht).
- Inhoudelijke (beleid- of project) medewerkers: kunnen leidinggeven aan projecten of voeren projectwerkzaamheden uit, projecten die de vereniging zelf of in samenwerking met partners uitvoert. Bieden ondersteuning aan een of meerdere netwerken van de vereniging, dragen zorg voor organisatie en inhoudelijke voorbereiding van themabijeenkomsten, debatten e.d. Deze medewerkers kunnen ook op freelancebasis worden aangetrokken.

In 2014 bestaat het team van het NOV Bureau uit vijf personen, die gezamenlijk 3,8 fte vervullen.

7. Samenvattend overzicht

Het samenvattend overzicht is een opsomming van de belangrijkste voornemens en activiteiten die zijn opgenomen in het Jaarprogramma 2014. Het zijn basisactiviteiten die van Vereniging NOV als belangenorganisatie voor de vrijwilligerssector verwacht kunnen worden.

Belangenbehartiging

- Belangenbehartiging landelijk, gemeentelijk en zo nodig regionaal.
- Opbouw en onderhoud contacten met fractiewoordvoerders in de Tweede Kamer op de voor vrijwilligerswerk meest relevante beleidsterreinen.
- Onderhouden en intensiveren contacten met verschillende departementen zoals BZK, VWS, OCW, SZ, V&J, EL&I.
- Onderhouden en intensiveren contacten met publieke en maatschappelijke (koepel)organisaties als VNG, NOC*NSF, Kunstfactor, SER, vakbonden, MVO Nederland, VNO/NCW en wetenschappelijke instituten.
- Voortzetten discussie terugdringen administratieve lasten voor burgers op landelijk en gemeentelijk niveau.
- Wet- en regelgeving blijvend kritisch volgen en beoordelen op gevolgen voor vrijwilligers(organisaties).
- Bijdragen aan voorstellen voor verbetering door deelname aan landelijk programma Maatwerk aanpak regeldruk vrijwillige inzet van BZK.
- Meewerken aan het tot stand brengen van betere voorwaarden voor een goed geïntegreerd gemeentelijk vrijwilligersbeleid en ondersteuningsaanbod (basisfuncties Wmo in relatie tot transitie AWBZ, Jeugdzorg en Wet Werken naar Vermogen).
- Met partners (werkgevers- en werknemersorganisaties, bedrijven, MVO NL) werken aan verdergaande introductie van vrijwilligerswerk in het bedrijfsleven, vrijwilligerswerk in de tijd van de baas als onderdeel CAO en als voorbereiding op pensioen.
- Meewerken aan uitvoering convenant Ouderen en Cultuur.

Leden Netwerken

- Deelname aan debatten, conferenties, expertmeetings, werk- en stuurgroepen die door anderen worden georganiseerd of ingesteld.
- Intensiveren contacten lidorganisaties. Vergroten participatie lidorganisaties in beleidsvoorbereiding en netwerken.
- Organiseren van zes themabijeenkomsten over nader te bepalen onderwerpen. Twee daarvan zijn gekoppeld aan een ALV in juni en november.
- Organiseren van bijeenkomsten van de vaste en ad hoc ledennetwerken en van debatten.
- Organiseren van een verenigingscongres in het najaar over een nader te bepalen thema.

Projecten

- Uitvoering centrale projectorganisatie en budgetbeheer Premieplan in opdracht van vier fondsen en in samenwerking met tien aangesloten (koepel)organisaties.

- Project ontwikkeling en implementatie Tuchtrect en registratielijst vrijwilligerswerk in opdracht van ministerie Veiligheid en Justitie en in samenwerking met MOVISIE.
- Project versterking en verbreding draagvlak Vereniging NOV, o.a. ledenwerving en invoering accountmanagement.
- Project Medezeggenschap vrijwilligers en vrijwilligersraden, indien fondswerving voor project slaagt.

Kennis en Kwaliteit

- Partner in de projectgroep In Veilige Handen (voorkoming seksueel misbruik kinderen in het vrijwilligerswerk). Meewerken aan ontwikkelen van wettelijke maatregelen en implementatie preventiebeleid binnen vrijwilligersorganisaties (met diverse partijen en departementen).
- Consolidatie werkorganisatie Vereniging NOV: het verenigingsbureau.
- Stimuleren deelname aan en gebruik maken van digitaal Kennisplatform, exclusief voor leden.
- Herbezinning op toekomst kwaliteitsinstrumenten, actualiseren digitale zelfevaluatie Keurmerk voor steunpunten vrijwillige inzet.
- Actualiseren kwaliteitsinstrument Goed Geregeld voor vrijwilligersorganisaties.
- Aandacht voor versterking bestuurlijk vrijwilligers (kwaliteit en kwantiteit).
- Bevorderen medezeggenschap vrijwilligers in organisaties en ondersteunen kennisuitwisseling vrijwilligersraden.

Communicatie/imago

- Uitvoering integraal communicatieplan en plan versterking draagvlak vereniging.
- Zorgdragen voor publicatie van digitale nieuwsbrieven voor de beide ledengroepen.
- Cross mediale samenwerking tussen nieuwsbrieven, Vereniging NOV website en lidorganisaties.
- Uitbouwen gebruik sociale media zoals LinkedIn en Twitter.

Samenwerking

- Partner in Coalitie Erbij, tegen eenzaamheid en sociale uitsluiting.
- Partner in Platform Informele Zorg.
- Partner in Convenant Ouderen en Cultuur, bevorderen cultuurparticipatie door ouderen.
- Lid van begeleidingscommissie landelijk project Taal voor het Leven van Stichting Lezen en Schrijven te Den Haag.
- Lid van begeleidingsgroep onderzoeksprogramma Zorgnetwerken kwetsbare ouderen van Vrije Universiteit Amsterdam.
- Lid van Begeleidingscommissie Participatie en Werk van Landelijke Federatie Opvang.
- Lid van Centre Européen du Volontariat CEV te Brussel.